

MÁTÉSZALKA VÁROS
Polgármesteri Hivatala
J e g y z ő j é t ő l
Mátészalka, Hősök tere 9.
Tel.: 44/501-364; Fax.: 501-367
E-mail: jegyzo@mateszalka.hu



Száma: **5830/2011.**

ELŐTERJESZÉS
- a Képviselő-testülethez -

Mátészalka Város Önkormányzat által ellátott gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok értékeléséről

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban Gyvt.) 96. § (6) bekezdése rendelkezik arról, hogy a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31. napjáig átfogó értékelést készít, amelyet a Képviselő-testület megtárgyal. Ezen kötelezettség tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. évi (IX. 10.) Korm. rendelet (továbbiakban Gyer.) 10. számú melléklete tartalmazza.

A Magyar Országgyűlés az 1991. évi LXIV törvénnyel kihirdette a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt egyezményt, mellyel a Magyar Köztársaság vállalta, hogy az egyezményben meghatározott gyermeki jogok érvényesülését biztosítja. Az egyezményben foglalt rendelkezések figyelembevételével került megalkotásra a gyermekvédelmi törvény, amely állami és önkormányzati feladatok meghatározásával építi fel a gyermekek védelmét szolgáló ellátó rendszert, illetve meghatározza azokat a hatósági intézkedéseket, melyeket a gyermeket veszélyeztető helyzet megszüntetése érdekében meg kell tenni.

A gyermekvédelmi törvény célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről. A törvény meghatározza ezen megjelölt célok elérése érdekében a gyermekek alapvető jogait és e jogok érvényesítésének garanciáit, a gyermekek védelmének rendszerét, alapvető szabályait.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

Mátészalka Város Önkormányzata a gyermekvédelmi rendszer alábbi ellátásaival és intézkedéseivel tesz eleget a gyermekvédelmi törvényben foglalt ellátási kötelezettségeinek:

I. A gyermekvédelmi gondoskodás keretében nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások:

1. rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
2. rendkívüli gyermekvédelmi támogatás
3. óvodáztatási támogatás
4. kiegészítő gyermekvédelmi támogatás
5. gyermektartásdíj megelőlegezése
6. otthonteremtési támogatás

II. A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

1. gyermekjóléti szolgáltatás
2. gyermekek napközbeni ellátása
3. átmeneti gondozás

III. A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

1. védelembe vétel,
2. családba fogadás,
3. az ideiglenes hatályú elhelyezés,
4. az átmeneti nevelésbe vétel,
5. a tartós nevelésbe vétel,
6. az utógondozás elrendelése,
7. az utógondozói ellátás elrendelése.

Az alábbiakban a fent felsorolt ellátások és intézkedések 2010. évre vonatkozó részletes bemutatását olvashatják Mátészalka városra vonatkozóan. A beszámoló komplex módon tartalmazza a Gyermekjóléti Szolgálat, Mátészalka Város Gyámhivatala, a jegyzői gyámhatóság által végzett, illetve a gyermekek napközbeni ellátásával kapcsolatos gyermekvédelmi tevékenységeket. A beszámoló alapját a Gyermekjóléti Szolgálat 2010. évi munkájának értékelése, a városi gyámhivatal tájékoztatása, a jegyzői gyámhatóság statisztikái és tapasztalatai, valamint a bölcsőde és az óvodák által adott információk képezik. A 2010-es év adatainak és

tapasztalatainak bemutatásán túl a beszámoló megoldási alternatívákat is igyekszik adni az egyes felmerült problémákra.

I. A település demográfiai mutatói

Városunk lakónépessége a 2010. december 31.-i állapot szerint 17.498 fő, ez az előző évi adatokhoz képest, 180 fő csökkenést mutat. Az összes lakónépességhez számítva a 0-14 éves korúak száma 2.547 fő, arányát tekintve 14,6 %. A 15-18 éves korúak száma 750 fő, arányuk 4,3 %. Az átfogó értékelés szerinti 0-18 éves korú gyermekek száma 3.297 fő, mely a lakónépesség mintegy 18,8 %-át adja, mely a 2009. évi adatokhoz képest 0,8 %-os növekedést mutat. Az aktív korú (19-62 éves) lakossághoz (14.201 fő) viszonyítva a 0-18 éves korúak számaránya 23 %, szemben a 2009. évi 24 %-al.

II. A gyermekvédelmi gondoskodás keretében nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások

1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény 2006. január 1. napjától került bevezetésre. Ezen ellátásra való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult meghatározott kedvezmények igénybevételére. A gyermekétkeztetés normatív kedvezménye rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás, az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő gyermek után az intézményi térítési díj 100%-a, az ezen csoportokba nem tartozó gyermek és tanuló után az intézményi térítési díj 50%-a. A kedvezményben részesülő gyermek jogosult továbbá évi kétszeri alkalommal pénzbeli támogatásra augusztus és november hónapban, melynek összege 2010. évben 5.800 Ft volt gyermekenként. Mátészalka Város Önkormányzat 2010. évben 1.012 gyermek esetében állapított meg rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre vonatkozó jogosultságot. Elutasításra 15 gyermek esetében került sor, jellemzően a jogosultság feltételeként előírt egy főre jutó jövedelem magasabb volta miatt. 2010. december 31.-én rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 596 család részesült. A családok közül 118 volt egyedülálló szülő. Erre a támogatási formára felhasznált összeg 11.107.000,- Ft volt.

Mátészalka oktatási intézményeiben 2010. december 31.-én 309 fő halmozottan hátrányos helyzetű gyermek tanult.

2. Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás pénzben vagy természetben állapítható meg annak a gyermeknek, akinek családja a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, illetve ha a család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd (pl. váratlan anyagi kiadás, hirtelen betegség, stb.). A támogatásra való jogosultság feltételeit Mátészalka Város Önkormányzata Képviselő- testületének 8/2006. (III. 21.) számú rendelete szabályozza. Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás 227 személy

esetében került megállapításra, 285 esetben, 7 személy részére természetbeni formában került sor ezen ellátás megállapítására. A rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra fordított összeg 2010. évben 2.496.000,- Ft volt.

3. Óvodáztatási támogatás

A települési önkormányzat jegyzője annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll, óvodáztatási támogatást állapít meg. A támogatás megállapítására 2010. évben 55 gyermek esetében került sor a támogatásra fordított összeg 600.00,- Ft.

4. Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles, és nyugellátásban, vagy baleseti nyugellátásban, vagy nyugdíjszerű rendszeres szociális pénzellátásban, vagy időskorúak járadékában részesül. Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás megállapítására irányuló kérelem 2010. évben Hivatalunkhoz nem érkezett.

Ezen ellátási formákat Mátészalka Város Önkormányzat Polgármesteri Hivatala Közigazgatási és Okmányirodájának Szociális és Gyámügyi Csoportja állapítja meg.

Mind a rendszeres, mind a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, illetve az óvodáztatási támogatás esetében elmondható, hogy a beérkezett kérelem elutasítására csak nagyon kevés esetben került sor, melynek oka minden esetben a család olyan anyagi, vagyoni helyzete, vagy a jogosultság feltételeként előírt kötelezettség nem teljesülése, mely a támogatás megállapítását kizárja. A támogatási formák konkrét kérelmezését megelőző személyes elbeszélgetések alkalmával részletes tájékoztatást kapnak a gyermeket nevelő családok a támogatások jogosultsági feltételeiről és így olyan konkrét kérelem, amelyben a kérelmező nem felel meg a feltételeknek – kevés esetben érkezik a Szociális és Gyámügyi Csoporthoz.

Egyéb, a gyermekvédelmi törvényben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatás az Önkormányzat szűkös anyagi lehetőségei miatt nem tud a gyermekes családok részére biztosítani.

5. Gyermektartásdíj megelőlegezése

Gyermektartásdíj megelőlegezésének akkor van helye, akkor van helye, ha a bíróság a tartásdíjat jogerős határozatában már megállapította, vagy van olyan külföldi bíróság, vagy más hatóság által hozott jogerős határozat, amelyet a Magyarországon élő gyermek javára nemzetközi szerződés vagy viszonyosság alapján kell végrehajtani, és a gyermektartásdíj összegének behajtása átmenetileg lehetetlen, továbbá a gyermeket gondozó szülő vagy más törvényes képviselő nem képes a gyermek részére a szükséges tartást nyújtani, feltéve, hogy a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi átlagjövedelem nem éri el az öregségi

nyugdíj legkisebb összegének kétszeresét. Gyermektartásdíj megelőlegezésre 31 esetben, 32 gyermek után, 3.640.150,- összegben került sor.

6. Otthonteremtési támogatás

Az otthonteremtési támogatás célja, hogy az átmeneti vagy tartós nevelésből kikerült fiatal felnőtt lakáshoz jutását, tartós lakhatása megoldását elősegítse.

Otthonteremtési támogatásra jogosult az a fiatal felnőtt, akinek – legalább hároméves időtartamú folyamatos – gondozási helyén töltött – nevelésbe vétele a nagykorúvá válásával szűnt meg, és készpénzének, biztosításra vagy más célból lekötött betétjének, vagy ingatlan vagyonának értéke a nagykorúvá válásakor nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hatvanszorosát.

A készpénz vagyonba a fiatal felnőtt árvaellátásából és keresményéből származó megtakarítást nem lehet beszámítani. A nevelésbe vétel időtartamába az ideiglenes hatályú elhelyezés időtartamát is be kell számítani, feltéve, ha a gyermeket ideiglenesen nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban helyezték el.

A támogatás felhasználható részben vagy egészben a fiatal felnőtt tulajdonába kerülő építési telek, életvitelszerű lakhatásra alkalmas lakás, családi ház, tanya vásárlására, illetve építésre, lakhatóvá tételére, tulajdon vagy tulajdonrész szerzéssel járó felújítására vagy bővítésére, bérlakás bérleti díjának kifizetésére, önkormányzati bérlakásának felújítására, bérlői jogviszony megvásárlására, államilag támogatott lakásprogramban való részvételre, valamint otthonteremtést elősegítő hitelintézeti kölcsön összegű törlesztésére. Indokolt esetben az otthonteremtési támogatás felhasználható a tartósan beteg vagy fogyatékos fiatal felnőtt megfelelő ellátását biztosító, az Szt. hatálya alá tartozó bentlakásos szociális intézménybe fizetendő egyszeri hozzájárulásra is. Otthonteremtési támogatás megállapítására 17 esetben, 18.957.731,- Ft. összegben került sor.

Az 5., és 6. pontban szereplő ellátási formákat Mátészalka Város Gyámhivatala állapítja meg a kérelmezők részére.

7. Gyermekétkeztetés

A gyermekek étkeztetését Mátészalka Város Önkormányzata az Szatmári Kistérségi Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézmények Mátészalka keretein belül tagintézményként működő bölcsőde útján, valamint a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény hatálya alá tartozó óvodában, iskolai napköziben biztosítja. Az étkeztetésben részesülő gyermekek számáról, a részükre adott kedvezményekről az előterjesztés 1. számú melléklete nyújt tájékoztatást.

III. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

Mátészalka Város Önkormányzata a személyes gondoskodást nyújtó ellátások közül a gyermekjóléti szolgáltatást, a gyermekek napközbeni ellátását (a bölcsőde útján, valamint a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény hatálya alá tartozó óvodában és iskolai napköziben) biztosítja.

1. Gyermekjóléti szolgáltatás

A Gyvt. 38. §-a értelmében a gyermekjóléti alapellátás célja, hogy hozzájáruljon a gyermekek testi, értelmi, erkölcsi és érzelmi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének megelőzéséhez. A Gyermekjóléti Szolgálat feladatait a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendeletben foglaltak alapján látja el.

Mátészalkán 1997. november 1-től működik és folytat önálló szakmai tevékenységet a Gyermekjóléti Szolgálat. A Gyermekjóléti Szolgáltatás ellátási területe kibővült, 2004-ben alakult meg a Szatmári Többcélú Kistérségi Társulás. A gyermekjóléti szolgáltatást Mátészalka Város Önkormányzata és Jármí Község Önkormányzata 2006. február 1. napjától intézményfenntartó társulásként működteti. A társuláshoz 2007. április 1.-én csatlakoztak Nagydobos és Ópályi települések, majd 2008. január 1.-én Nyírmeggyes, Nyírkáta, Szamosszeg és Szamoskér települések. Ezen időponttól az intézmény neve Szatmári Kistérségi Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézmények. A 2009. január 1-i bővítést (Nyírcsaholy) követően a szolgálat ellátási területe 9 településre bővült. A kistérségi együttműködés hatékonyabb, magasabb szakmai színvonalú ellátást biztosít a kisebb településeken is.

A Gyermekjóléti Szolgálat szakmai vezetését egy fő látja el, akinek végzettsége óvodapedagógus és szociális szakvizsgával rendelkező szociális munkás. A szolgálat feladatait jelenleg négy fő családgondozó látja el. Három családgondozó szakképzett, szociálpedagógus végzettséggel rendelkeznek. A negyedik családgondozó diplomásápoló alapvégzettségű, szakképesítésének megszerzése indokolt. Egy fő szociális munkás Gyes.-en van.

A gyermekjóléti szolgálat a jogszabályban foglaltak szerint alkalmaz egy fő családgondozó asszisztenst, megbízási jogviszony keretében pszichológiai tanácsadót, jogászt és gyógypedagógiai tanácsadót.

A Gyermekjóléti Szolgálat 2010. évben az alább felsorolt tevékenységekkel segítette a gyermekek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének biztosítását.

Tájékoztatás

Az ügyfélként a szolgálathoz forduló családok legnagyobb része rossz szociális körülmények között él, többféle problémával küzd. A munkatársak folyamatosan nyomon követték a településen élő gyermekek szociális helyzetét, informálták a családokat a gyermekek és a szülők jogairól, az adható állami és helyi támogatásokról, a jogosultsági feltételekről. Szóróanyagokat készítettek a tevékenységi körükben nyújtott szolgáltatásokról, azokat a lakosság részére eljuttatták, megjelentek a helyi médiában.

Több esetben közreműködtek a családgondozók krízisben lévő anya és gyermekek esetében családok átmeneti otthonába, anyaóvóba és gyermekek átmeneti otthonába történő elhelyezésében. Ezen feladatellátás során azt tapasztalták, hogy továbbra is nagyon nehéz elhelyezni krízishelyzetben lévő családokat, mert ezek az intézmények folyamatosan telítve vannak, gyakran várólistán várakoznak a felvételre várók. 5 család esetében 12 gyermeket érintően sikerült családok átmeneti otthoni elhelyezésében közreműködni a szolgálatnak, főként családon belüli erőszak, anya bántalmazása miatt.

Tanácsadás

A szolgálat feladata családtervezési, mentálhigiénés, jogi, egészségügyi, pszichopedagógiai tanácsadás, vagy az ehhez való hozzájutás megszervezése.

A Családsegítő Szolgálat jogásza hatékony segítséget nyújtott azoknak a családoknak, akik az ügyvédi költséget nem tudták megfizetni, vagy egyszeri tanácsadásra szorultak. Tanácsadása kiterjedt válási, gyermek elhelyezési, vagyonmegosztási és egyéb ügyekre. Ezen ellátást a társult településen élők is igénybe vehették.

Külön figyelmet fordítottak a szakemberek a szociális válsághelyzetben lévő várandós anyákra. A születendő gyermekét egyedül vállaló anyák állapotát folyamatosan figyelemmel kísérték, lehetőségeikhez mérten mindenben megpróbálták a segítségére lenni. Mindez folyamatos kapcsolattartást igényelt az anyákat gondozó védőnőkkel az egyéni esetkezelés során.

Kapcsolatügyelet

A gyermeknek joga, hogy mindkét szülőjével rendszeresen kapcsolatot tartson. Fontos feladat annak biztosítása, hogy ez a válást kimondó bírósági határozat meghozataláig, illetve a válás utáni helyzetben is megoldható legyen.

A Gyermekjóléti Szolgálat 2002. januárjától működteti speciális szolgáltatásként a „Kapcsolatügyeletet”, amely biztosítja Mátészalka Város Gyámhivatalának illetékességi területéhez tartozó 21 település lakosai számára ezt a szolgáltatást.

A szolgáltatás célja semleges helyet biztosítani és szakember segítségét nyújtani a szülő-gyermek kapcsolat fenntartása vagy újra kialakítása, válás illetve más ok miatt megromlott vagy megszakadt kapcsolat esetén, hiszen a gyermeknek joga van a mindkét szülőjével való rendszeres kapcsolattartásra.

2010. évben több család is felkereste a Gyermekjóléti Szolgálatot kapcsolattartási kérelmével, más település gyámhivatala, illetve a megyei bíróság jelölte ki a kapcsolattartás helyéül.

A Kapcsolatügyelet hétfőgőn (péntek délután, szombat délelőtt) működik. A tavalyi évben több olyan eset is volt, ahol a vérszerinti szülő tartott kapcsolatot a szolgálat

által biztosított helyiségben nevelőszülőkhöz elhelyezett gyermekeivel, illetve a gyermeket nem nevelő szülő találkozott rendszeresen gyermekével a válás után.

Hivatalos ügyek intézése

A Gyermejjóléti Szolgálat sok esetben segítette a családokat nyomtatványok kitöltésével, kérelmek megírásával, felvilágosítással, melyekkel hozzájárultak a gyermek, illetve a szülő ügyeinek hatékonyabb intézéséhez.

Szabadidős programok szervezése

A szolgálat a városban élő gyermekek részére változatos szabadidős programokat rendez.

- **Nyári napközis tábort** szervezett a Boldog Családokért Egyesülettel együttműködve, amellyel azoknak a gyermekek kívánnak segíteni, akiknek a szülei elfoglaltak, munkájuk miatt nem tudták gyermekeik részére a napközbeni felügyeletet biztosítani az iskolai szünetben. A program célja a nyári szabadidő tartalmas, hasznos eltöltése volt, a gyerekek (6- 12 év) személyiségének, kezűgyességének, fizikumának fejlesztése. 2010. évben 40 gyermek vett részt a táborban, mely sok érdekes programot, kirándulást tartalmazott.
- A Gyermejjóléti Szolgálat 2006. évben indította be új szolgáltatását, melynek keretein belül általános és középiskolákban osztályfőnöki órákon 2009. évben is **egészségügyi, mentálhigiénés, prevenciós, önismereti és személyiségfejlesztő órákat** tartottak munkatársai. Nagy az érdeklődés az abortuszt és a nemi betegségeket bemutató, szemléletes előadás iránt, melynek megtartását a társult települések iskolái, és a város iskolái is kérték.
- A prevenciós foglalkozások mellett **pályaismereti és pályaorientációs tanácsadások** tartására került sor, olyan középiskolai 11. osztályos tanulóknak, akik pályaválasztásukkal kapcsolatban még nem tudtak dönteni. Kérdőívek és tesztek segítségével mérte fel érdeklődésüket és határozta meg képességeiket. A lehető legsokrétűbb információnyújtással segítette bővíteni meglévő ismereteiket foglalkozásokról, továbbtanulást biztosító intézményekről.
- A szolgálat 2010. évben folytatta a „**Foci-klub**” működtetését, melynek foglalkozásait egy önkéntes testnevelő tanár tartotta. Rossz idő esetén ping-pong edzést és versenyt biztosítottak a gyermekeknek. Ezeket a lehetőségeket főként roma származású fiúk vették igénybe.
- Havonta egy alkalommal került sor a Gyermejjóléti Szolgálatnál a „**Diák-kör**” találkozásira, melyeken preventív előadásokat hallgathattak meg a résztvevők, és személyiségfejlesztő foglalkozásokon is részt vehettek.

- A **Roma-tánc ház** beindítását több alkalommal próbálta a Szolgálat 2010. évben, de ez sikertelennek bizonyult, érdektelenség miatt.
- Az intézmény munkatársai **korrepetálást** biztosítanak a tanulási nehézségekkel küzdő, magántanuló, vagy a szülei elfoglaltsága miatt a házi feladat elkészítésében segítséget nem kapó gyermekek részére. Felzárkóztatásban, lecke megírásában, kikérdezésében, valamint nyelvtanulásban, nyelvgyakorlásban (angol és német nyelv) tudnak segítséget nyújtani a szakemberek. Főleg kisiskolások és magántanulók vettek részt a programban, de igénybe vették középiskolások is, akik igazolatlan mulasztás miatt kerültek kapcsolatba a szolgálattal. Nagy segítséget jelent az idegen nyelv gyakorlási lehetősége, főként angol és német nyelvből. A program célja az évismétlések számának mérséklése és a normál iskolába járó roma gyerekek felzárkóztatásának elősegítése. Az iskolákkal, a pedagógusokkal jó az együttműködés. 2010. évben 308 alkalommal került sor korrepetálásra.
- A **magántanulói státuszban** lévő gyermekekre különös figyelmet fordítanak a szakemberek, őket alapellátás keretein belül gondozzák, együttműködve az iskolák pedagógusaival. Sajnos városunkban magas a magántanulók száma, és nem minden esetben történik meg a Gyermekjóléti Szolgálat véleményének megkérése az intézmény igazgatójának döntése előtt, hanem az iskola vezetője saját hatáskörben, a szülő kérésére engedélyezi a státusz megadását, holott a szolgálat véleményét jogszabályi rendelkezés szerint minden esetben köteles lenne megkérni. A szolgáltatnak minden ilyen esetet dokumentálnia kell, nyilvántartást kell vezetniük a gyermekekről, és az előbb említett, alapellátás keretein belüli gondozást is biztosítaniuk kell indokolt esetben. 2010. évben 6 fő magántanulóvá nyilvánítása történt Mátészalkán, leggyakrabban magatartási okból, kisebb részben egészségügyi okból. Az iskola köteles a szülőt értesíteni a tanköteles tanuló első igazolatlan mulasztásakor, illetve, ha a nem tanköteles kiskorú tanuló igazolatlan mulasztása a tíz órát eléri. Ha az iskola értesítése eredménytelen maradt, és a tanuló ismételten igazolatlanul mulaszt, az iskola a gyermekjóléti szolgálat közreműködését igénybe véve megkeresi a tanuló szülőjét.

A gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése

A Gyermekjóléti Szolgálat feladata olyan észlelő- és jelzőrendszer működtetése, amely lehetővé teszi a gyermekeket veszélyeztető okok feltárását. A munkatársak célja, hogy minél több gyermeket érintő problémát felderítsenek fel városunkban, igénybe véve a lakosság, civil szervezetek, egyesületek segítségét is. Figyelemmel kísérik a településen élő gyermekek életkörülményeit és szociális helyzetét, a gyermekjóléti és egyéb szociális ellátások iránti szükségleteit, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét.

A szolgálat bármely gyermek veszélyeztetettségével kapcsolatos jelzést fogad, s a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a család szükségleteihez

igazodó intézkedést tesz. Fogadja a panaszával hozzá forduló gyermeket, és segíti őt problémája megoldásában.

2010. évben 6 alkalommal került sor jelzőrendszeri megbeszélésre, melyen a védőnői szolgálat munkatársai, a nevelési, oktatási intézmények gyermekvédelmi felelősei, a Pedagógiai Szakszolgálatok vezetője, a családsegítő szolgálat családgondozói, és a rendőrség munkatársa vesz részt.

A jelzőrendszer tagjain kívül a Családsegítő Szolgálat, a Szenvedélybetegek Közösségi Ellátását végző koordinátor, és a Pártfogói felügyelet munkatársai is számos esetben jeleztek olyan családokról, ahol véleményük szerint a gyermek veszélyeztetett helyzetben van a nem megfelelő szülői gondoskodás miatt.

Több alkalommal tartottak esetkonferenciát a szolgálat munkatársai, főleg védelembé vételi eljárás, illetve egyéb hatósági gyermekvédelmi intézkedés előtt. Esetkonferenciát – az egy gyermek, ill. család ügyében tartott család és érintett szakemberek tanácskozását - 56 esetben tartottak, melyeken a meghívottak és érintettek nem minden esetben vettek részt. Megpróbálják ezekben az esetekben jobban bevonni a családokat, hiszen értük és róluk szól a megbeszélés. A jelzőrendszeri tagok minden esetben együttműködők voltak (még munkaidőn túl is), és részt vettek a megbeszéléseken, ahol véleményükkel, feladatok vállalásával segítették a gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetését.

A gyermekorvosokat kéthavonta keresik fel a családgondozók, akik elmondják tapasztalataikat, és jelzéssel élnek a szolgálat felé, ha problémás családokkal kerülnek kapcsolatba. Eredményes az együttműködés az óvodák, iskolák ifjúságvédelmi felelőseivel, és a védőnőkkel, akikkel napi kapcsolatban állnak, többször szerveztek közös családlátogatásokat.

Gyakran kapnak jelzést a lakosságtól is, főleg csavargás, hétfégi kimaradások, alkoholproblémák, családi konfliktusok miatt, melyek mind a gyermekek veszélyeztetettségét okozzák. Ezek kizárólag névtelen bejelentések, általában telefonon vagy írásban érkeznek.

A gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a Gyermekjóléti Szolgálat három évvel ezelőtt együttműködési megállapodást kötött a felnőtteket ellátó házi orvosokkal, egyházakkal, egyesületekkel. A megállapodás szerint e szervek írásban jeleznek a Gyermekjóléti Szolgálat felé, amennyiben kiskorú veszélyeztetettségét tapasztalják (pl. szenvedélybetegség, alacsony jövedelem, válsághelyzet miatt).

A Gyermekjóléti Szolgálat 2005. májusában indította a Városi Rendőrséggel közös programját, melynek célja, hogy városunk gyermek- és ifjúságát közös erővel próbálják meg a helyes társadalmi normák és viselkedés követőjévé tenni. A „razzia” során a családgondozók a rendőrökkel együtt végigjárják a város szórakozóhelyeit este 10 órától hajnal 1 óráig, ahol próbálják megtalálni azokat, sokszor 14 év alatti

gyermeket, de jellemzően a 14-18 év közötti fiatalokat, akik túlzott mennyiségű alkoholt és esetlegesen kábítószerrel fogyasztanak. 2010-ben 20 alkalommal került sor erre a rendőrségi „razziára”, melynek során 60-80 gyermek- és fiatalkorú igazoltatására került sor, illetve egy esetben szabálysértés miatti feljelentésre, közterületen történő alkoholfogyasztás miatt. Minden esetben a szülővel és gyermekével közös beszélgetést folytat a Szolgálat, és figyelmeztetésbe részesíti a gyermekeket. Bővítették ezt a tevékenységüket, a reggeli-délelőtti órákban is végigjárják a város szórakozóhelyeit, mert a lakosság és szülői jelzéseik szerint sok iskoláskorú gyermek kezdi ott a napját. Ehhez többségében rendőrségi támogatást kapott a Szolgálat. A tevékenységbe bevonták a legérintettebb iskolák gyermek- és ifjúságvédelmi felelőseit is, melyre a továbbiakban is nagy szükség van. 2010. évvégén 3 esetben vettek részt Nagy-Razzián, 20.00 órától 04.00 óráig, ahol a Rendőrség, Tűzoltóság, ÁNTSZ, Adó – Vám- Pénzügyi Hivatal, Közterület Felügyelőség és a Gyermekjóléti Szolgálat vett részt. Ez a közös program nagyon eredményesnek és tanulságosnak bizonyult, 102 fiatal került igazoltatásra. Igen nagy számban igazoltatott a Szolgálat 14-15 éves gyermekeket. Sajnos, az a tapasztalatunk, hogy a szülőknek is elfogadott, hogy a gyermek akár 14-15 évesen már eljárhat reggelig szórakozni. A Rendőrség Iskola-Zsaru programja ellenére az iskolai lopások száma emelkedett. Több esetben vett részt a Szolgálat gyermekek kihallgatásán, mely szolgáltatásra együttműködési megállapodás is született..

A gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetése

A Gyermekjóléti Szolgálat családgondozói személyes segítő, kölcsönös bizalmon alapuló kapcsolat kialakítására törekszenek a szülőkkel és a gyermekekkel egyaránt a veszélyeztető körülmények elhárítása érdekében. Feladatuk a komplex családgondozás, melynek középpontjában a gyermek áll.

A családgondozók segítik a szülőket a gyermek gondozásában, ellátásában, a családban jelentkező működési zavarok megszüntetésében, illetve kezdeményezik és összehangolják a gyermekek és a szülők részére a szociális alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást.

2010. évben 244 családban került sor családgondozásra. Alapellátás keretein belül 159 gyermeket gondoztak a munkatársak. A gondozásba vétel leggyakoribb okai a szülői elhanyagolás, életvezetési-megélhetési problémák, magatartászavar, igazolatlan iskolai mulasztás, családi konfliktus (szülők egymás közti, szülő-gyermek közti), illetve szenvedélybetegség volt.

A Gyermekjóléti Szolgálat közreműködik a jegyzői gyámhatósággal a védelembe vételi eljárás során. A családgondozó javaslatot tehet a hatósági intézkedés elrendelésére. Az elrendelést, illetve a védelembe vétel fenntartását követően a családgondozó egyéni gondozási-nevelési tervet készít a szülővel és a gyermekkel közösen, mely tartalmazza a szülő, a gyermek, a családgondozó feladatait, melyek a kívánt cél eléréséhez szükségesek. A védelembe vétel elrendelésére szülői elhanyagolás, szenvedélybetegség, többszöri igazolatlan mulasztás, szabálysértési

ügyek, lopások, életvezetési-, higiénés problémák, együttműködés hiánya alapellátás keretein belül, csavargás, iskolai magatartásproblémák, öngyilkossági kísérlet, családon belüli konfliktusok miatt került sor.

Átmeneti nevelésben lévő gyermek vérszerinti családjával 2 esetben tartottak fenn folyamatos kapcsolatot azon dolgozva, hogy a család majd képes legyen a gyermek gondozását, nevelését ellátni, és közöttük a kapcsolattartás addig is folyamatos legyen. Az elmúlt évben családba való visszahelyezésre nem került sor. A szolgálat együttműködik a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat nevelőszülői tanácsadójával, de főleg a szülőket támogatja a nevelésbe vétel megszüntetéséhez szükséges feltételek megvalósításában, a gyerekkel való kapcsolattartásban.

A Gyermekjóléti Szolgálat családgondozója a családjába visszahelyezett gyermek utógondozását a gyámhivatal határozata alapján látja el. Az utógondozás célja a gyermek vérszerinti családjába történő visszailleszkedésének, tanulmánya folytatásának segítése. A családgondozással a család gyermeknevelési körülményeinek javítása, a szülő- gyermek kapcsolat helyreállítása, a szülők nevelési, gondozási, háztartásvezetési ismereteinek gyarapítása a cél. Nem helyettük, velük együtt dolgoznak, próbálva őket az önálló, helyes döntésekre képessé tenni.

A Szolgálat munkatársai a családi konfliktusok megoldását a családtagok közötti közvetítéssel (mediáció), illetve más konfliktuskezelő, családterápiás módszer alkalmazásával segítik elő. A Pedagógiai Szakszolgálat a családgondozók részére több alkalommal szervezett előadást ezzel a témával kapcsolatban. A családgondozók részt vettek szupervízió, konfliktus-kezelő tréningben.

A Szolgálat a múlt évben több alkalommal szervezett ruhaosztást a szociálisan rászoruló ügyfelek részére, főleg iskolakezdekéskor, illetve évszakváltáskor. Évente többször osztottak élelmiszercsomagot, ezzel közel 800 családnak örömet okozva. EU- élelmiszersegély 2 alkalommal került osztásra, júliusban és decemberben hónapokban, 200 család számára.

A vörösiszap károsultjainak és az árvíz-károsultaknak gyűjtést szervezett a Szolgálat a városban.

Az önkormányzat pályázata, melynek célja a hátrányos helyzetű gyermekek nyári étkeztetésének biztosítása volt, nagyon eredményesnek bizonyult. 204 gyermek napi étkezését segítette elő melegíthető konzervcsomaggal. Rossz szociális helyzetben lévő családokat többször segítették adományokból szerzett berendezési tárgyakkal, (ágy, szőnyeg, de még babakocsi is) ezekkel is biztosítva a gyermekek számára a megfelelő, élhető környezetet.

Intézményben rendszeresen fogadtak gyakorlatra hallgatókat, a Debreceni Egyetem Hajdúböszörményi Pedagógiai Főiskolai Karról, a Nyíregyházi Tanárképző Főiskoláról, a Debreceni Egyetem Egészségügyi Karáról, valamint Debreceni Egyetemről. Tavalyi évben 7 hallgató töltötte a Szolgálatunknál gyakorlatát 2010. évben.

2. A gyermekek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő munkarendjéhez igazodik.

A gyermekek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermek számára kell biztosítani, akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége, akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel, vagy akivel együtt a családban három vagy több gyermeket nevelnek, kivéve azt, akire nézve eltartója gyermekgondozási díjban részesül, vagy akinek a szülője, gondozója szociális helyzete miatt az ellátásról nem tud gondoskodni.

A gyermekek napközbeni ellátását Mátészalka Város Önkormányzata az Egyesített szociális Intézmények keretein belül tagintézményként működő bölcsődei ellátás útján, valamint a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény hatálya alá tartozó óvodákban, iskolai napközbeni ellátás biztosítja.

Mátészalka városban a gyermekek napközbeni ellátását színesíti a városban működő két családi napközi is.

Bölcsődei ellátás

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része, a családban nevelkedő gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését végző intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

Bölcsődei ellátásban azok a gyermekek részesülhetnek, akik már a húsz hetes kort betöltötték, de a három évet még nem. A bölcsőde 2007. szeptember 17-től 8 csoportban 80 férőhellyel működik. 2010. év folyamán az ellátást igénybevevők száma 168 fő volt. A 2010 évben a beíratott gyermekekhez viszonyított kihasználtság 117 %-os volt.

A bölcsődei ellátás iránti igény igen magas, 35 - 40 fő várokozik felvételre. A bölcsődei gondozó-nevelő munkát 18 fő gondozónő látja el. Szakképzetlen gondozók száma 3 fő, ebből 1 fő jelenleg képzésben vesz részt, 2 fő beiskolázása még ebben az évben kerül sor.

A szakképzett gondozónők folyamatosan vesznek részt továbbképzésen.

A bölcsőde 2006. február 1-től kistérségi feladatot is ellát, Mátészalkán kívül 20 település számára biztosítja a gyermekek napközbeni ellátását. Az elmúlt évben a térségből 30 fő részesült bölcsődei ellátásban.

2008. évtől a Bölcsőde 10 férőhelyen 6 fő fogyatékos gyermek korai fejlesztését is biztosítja. Szakértői és rehabilitációs bizottság véleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb 6 éves koráig vehet részt a korai fejlesztésben és gondozásban. Az elmúlt évben ebben a csoportban 5 fő korai fejlesztését biztosította a Bölcsőde.

A bölcsőde szakmai programjában kiemelt szerepet kap a természet megismertetése, a család és a bölcsőde kapcsolatának erősítése. Ezt segítik elő a szülői értekezletek, a napi beszélgetések, a reggeli bevétel és a délután hazaadás idején, valamint a kisünnepségek, amelyek az év jeles napjai alkalmával szerveznek (pl. Mikulás-ünnepség).

A bölcsőde tárgyi feltételei a 2007 évi beruházásnak köszönhetően jelentősen javultak. Az épület felújítása lehetőséget teremtett arra, hogy az alapellátás mellett (bölcsődei ellátás) új szolgáltatások bevezetésére is sor kerüljön. Ilyen új szolgáltatások: az időszakos gyermekfelügyelet, játszócsoport és a házi gondozó szolgálat.

Óvodai ellátás

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvodai nevelés a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik. Az óvoda a gyermek hároméves korától ellátja - a Gyvt. szerint - a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat is.

Az óvodás korú gyermekek napközbeni ellátását a Négy Évszak Óvoda székhelyén és 4 telephelyén keresztül biztosítja Önkormányzatunk. 2010. évben 657 gyermek vette igénybe az óvodai ellátást. Az óvodákban 48 fő óvodapedagógus, 1 fő fejlesztő óvodapedagógus, 1 fő intézményvezető nevelő, gondozza a gyermekeket

Családi napközi

A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermekek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit, vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása. A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást.

Városunkban két családi napközi működik egyéni vállalkozók fenntartásában. A „Pityang” családi napközi 5 férőhelyszámmal, míg az „Órangyal” Családi Napközi és Fejlesztő Játszóház 7 férőhelyszámmal működik.

Gyermekek átmeneti gondozása

A gyermekek átmeneti gondozása keretében a gyermek, testi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról (teljes körű ellátásáról) kell gondoskodni. A gyermekek átmeneti gondozása megszervezhető helyettes szülőnél, gyermekek átmeneti otthonában, vagy családok átmeneti otthonában.

Mátészalka Város Önkormányzata a gyermekek átmeneti gondozását önálló helyettes szülő alkalmazásával biztosítja. A helyettes szülőnél 1 gyermek helyezhető el.

IV. Jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedések

A hatósági intézkedések a Gyvt., a Gyer., és a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat - és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006.(XII: 23.) Korm. rendeletben foglaltak szerint történnek.

Mátészalka Város Önkormányzat Jegyzője – első fokú gyámhatósági jogkörben eljárva – az alábbi gyermekvédelmi hatósági intézkedéseket teszi:

- a) védelembe vétel
- b) ideiglenes hatályú elhelyezés.

A Gyvt.-ben szabályozott gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat látják el a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében

- a) az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos,
- b) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ,
- c) a közoktatási intézmények, így különösen a nevelési-oktatási intézmény, a nevelési tanácsadó,
- d) rendőrség,
- e) az ügyészség,
- f) a bíróság,
- g) a pártfogó felügyelői szolgálat,
- h) az áldozatsegítés és kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- i) a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- j) a társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok,
- k) a munkaügyi hatóság.

A Gyvt.-ben meghatározott intézmények és személyek kötelesek hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén. Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

A gyermekjóléti szolgálat az eset összes körülményeinek feltárása után mérlegeli, hogy a kialakult veszélyeztetettség megszüntethető-e az önként igénybe vehető alapellátásokkal, vagy a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó, illetve egyéb hatósági intézkedés kezdeményezésére van-e szükség.

A törvény által nevesített személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

A gyámhatóság – ha jogszabály másként nem rendelkezik – az eljárást a hatáskörébe tartozó ügyben hivatalból is megindíthatja, vagy folytathatja.

Névtelen beadvány alapján az eljárást megindítani akkor szükséges, ha a beadványban feltüntetett körülmények alapján nagy valószínűséggel fennáll a gyermek veszélyeztetettsége.

Védelembe vétel

A gyermekjóléti szolgálat alapellátás keretén belül igyekszik kezelni a családban kialakult problémát. Amennyiben a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, az alapellátás eredménytelensége miatt a gyermekjóléti szolgálat vezetője javaslatot tesz a gyermek védelembe vételére.

A jegyző a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével védelembe veheti, továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett, a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a 14. életévét be nem töltött fiatakorút, a rendőrség, ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatakorút.

A védelembe vétellel egyidejűleg a gyermek gondozásának folyamatos segítése és ellátásának megszervezése, a szülői nevelés támogatása érdekében a települési önkormányzat jegyzője a gyermek részére a gyermekjóléti szolgálat családgondozóját rendeli ki, és veszélyeztetettség okának megszüntetése érdekében az alábbi intézkedést teszi, így különösen

- a) kötelezi a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekek átmeneti gondozását, a Kt. hatálya alá tartozó iskolaotthonos nevelést-oktatást, illetve kollégiumi ellátást,
- b) kötelezi a szülőt, hogy gyermekével keressen fel valamely családvédelemmel foglalkozó személyt vagy szervezetet,
- c) kötelezi a szülőt arra, hogy gyermeke vegye igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat,

- d) kezdeményezi a háziorvosnál - súlyos veszélyeztetettség esetén bármely orvosnál - a betegsége, illetve szenvedélybetegsége következtében állandóan vagy időszakosan kóros elmeállapotú szülő, illetve a gyermekkel együtt élő más hozzátartozó orvosi vizsgálatát,
- e) intézkedik - az illetékes szervek bevonásával a gyermek egészségét veszélyeztető körülmények megszüntetéséről,
- f) magatartási szabályokat állapít meg a gyermek számára a kifogásolt magatartás megszüntetése érdekében,
- g) figyelmezteti a szülőt helytelen életvezetésének, magatartásának következményére, és felszólítja annak megváltoztatására, figyelmezteti továbbá a szülőt az (5) bekezdés szerinti jogkövetkezményre,
- h) kötelezheti a szülőt és a gyermeket, illetve felkérheti a konfliktusban érintett más személyt arra, hogy a nevelési-oktatási intézményben előforduló erőszak miatt kialakult helyzet vagy más súlyos konfliktushelyzet kezelése érdekében jelenjen meg iskolapszichológusi vizsgálaton, illetve vegye igénybe a konfliktuskezelést segítő szolgáltatást.

A jegyző a védelembé vétel iránti eljárás során tárgyalást tart, melyet úgy kell megtartani, hogy hozzásegítse a gyermeket és a szülőt a védelembé vétel okának, céljának és jogkövetkezményeinek megismeréséhez. 2010. évben 87 alkalommal került sor tárgyalás tartására védelembé vételi ügyben.

A gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó intézkedések kiválasztásánál a jegyzői gyámhatóság figyelembe veszi a veszélyeztetettség jellegét, a gyermek személyiségét, a gyermek családi körülményeit, az intézkedés várható hatásait, a gyermeknek a törvényben meghatározott – saját családi környezetben történő - nevelkedéséhez fűződő jogát.

A családgondozó a védelembé vett gyermekre vonatkozóan egyéni gondozási nevelési tervet készít, melyben megfogalmazásra kerülnek a családgondozó, a szülő és a gyermek azon feladatai, amelyek a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetéséhez szükségesek. A kirendelt családgondozó szükség szerint, de legalább évente írásban tájékoztatja a gyámhatóságot a családgondozás eredményéről.

A 2010. december 31-én nyilvántartott védelembé vett gyermekek száma 44 fő volt.

2010. évben 33 gyermek védelembé vételének elrendelésére, illetve 19 gyermek esetében védelembé vétel megszüntetésére került sor. Védelembé vétel felülvizsgálatát követően 14 gyermek esetében kellett fenntartani a védelembé vételt, és a gyermek részére újabb magatartási szabályokat felállítani, valamint a szülők számára újabb kötelezések előírni. 19 gyermek esetében a védelembé vétel megszüntetésére került sor, mivel a kirendelt családgondozóval való együttműködés folytán a gyermek élethelyzete már nem indokolta gyermekvédelmi intézkedés alkalmazását.

2010 évben védelembe vett gyermekek esetében az elrendelésre környezeti okok miatt 6 esetben, a szülőnek felróható okok miatt 10 esetben, a gyermeknek felróható magatartási okok miatt 14 esetben, a gyermek által elkövetett bűncselekmény miatt 3 esetben került sor. Gyermekkorú bántalmazása miatt nem került sor intézkedésre a múlt évben.

A 2010. december 31.-én védelembe vétel alatt álló kiskorúak esetében a következő intézkedések elrendelésére került sor:

- 27 esetben a szülő kötelezése, hogy vegye igénybe a gyermek napközbeni ellátását;
- 44 esetben a szülő kötelezése, hogy keresse fel a családvédelemmel foglalkozó szervezetet;
- 13 esetben a gyermek és hozzátartozója orvosi vizsgálatának kezdeményezése;
- 8 esetben a gyermek egészségét veszélyeztető körülmények megszüntetéséről való intézkedés;
- 17 esetben a gyermek számára-kifogásolt magatartásának megszüntetése érdekében-magatartási szabályokat megállapítása;
- 32 esetben a szülő figyelmeztetése helytelen magatartásának megváltoztatására.

A legtöbb esetben egy gyermek, illetve család vonatkozásában több intézkedés elrendelésére, illetve kötelezésre volt szükség a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében.

Mátészalka Város Gyámhivatalánál 5 esetben került sor más gyermekvédelmi intézkedés kezdeményezésére, mely 14 kiskorú gyermeket érintett.

Ha a gyermek veszélyeztetettsége elsősorban elhanyagolása miatt áll fenn, és a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy a családi pótlék célzott felhasználásával a gyermek fejlődése a családi környezetben biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője - a védelembe vétellel egyidejűleg vagy a gyermek védelembe vételének fennállása során - a családi pótlék gyermek után járó összegének 100 %-a erejéig a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásáról határozhat. A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása legfeljebb 6 hónap időtartamra, a döntést követő második hónap első napjával kezdődően rendelhető el, de a jogszabályban foglalt feltételek fennállása esetén ismételten elrendelhető. Erre az intézkedésre 2010 évben 1 család esetében, 7 kiskorú gyermeket érintően, került sor. Iskoláztatási támogatás folyósítás felfüggesztésének elrendelésére 2010. december 31. napjáig – a legalább 50 tanórai igazolatlan mulasztás okán – 7 esetben került sor.

Ideiglenes hatályú elhelyezés

A gyermek ideiglenes hatályú elhelyezéséről a jegyzői gyámhatóság, a gyámhivatal, valamint a határórség, a rendőrség, az ügyészség, a bíróság, vagy a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoksága dönthet.

Ha a gyermek felügyelet nélkül marad vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti, és emiatt azonnali elhelyezése szükséges, a települési önkormányzat jegyzője, a gyámhivatal, valamint a határórség, a rendőrség, az ügyészség, a bíróság, a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoksága a gyermeket ideiglenes hatállyal elhelyezi:

- a nevelésére alkalmas, azt vállaló különélő szülőnél, más hozzátartozónál, illetve személynél, vagy ha erre nincs lehetőség,
- a legközelebbi ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek ellátását biztosító nevelőszülőnél, vagy ha erre nincs lehetőség, gyermekotthonban.

Az ideiglenes hatályú elhelyezést megalapozó súlyos veszélyeztetettségnek minősül a gyermek olyan bántalmazása, elhanyagolása, amely életét közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődésében jelentős és helyrehozhatatlan károsodást okozhat. Ezen túl a gyermek által tanúsított olyan magatartás is, amely életét közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi, szellemi, értelmi, érzelmi fejlődésében jelentős és helyrehozhatatlan károsodást okozhat.

A jegyzői gyámhatóság 2010. évben 2 esetben rendelkezett gyermek ideiglenes hatályú elhelyezéséről, mely összesen 2 fő kiskorút érintett. Mind a 2 esetben gyermekotthoni elhelyezésre került sor, egyik esetben a szülő magatartása, másik esetben a gyermek önmaga által tanúsított magatartása miatt.

Az ideiglenes hatályú elhelyezést követően a vonatkozó jogszabályi helyek szerint a gyámhivatal az ideiglenes hatályú elhelyezést követően annak elrendelésétől számított harminc napon belül megszünteti az ideiglenes hatályú elhelyezést, ha annak okai nem állnak fenn, vagy harmincöt napon belül elrendeli a gyermek átmeneti vagy tartós nevelésbe vételét, vagy két hónapon belül pert indít az ideiglenes hatályú elhelyezés fenntartása vagy megváltoztatása mellett a gyermekelhelyezés megváltoztatása, illetve a szülői felügyelet megszüntetése iránt.

A jegyzői gyámhatósági jogkörben elrendelt ideiglenes hatályú elhelyezéseket követően a gyámhivatal mind két esetben az átmeneti nevelésbe vételéről döntött.

2010. évben az összes határozat száma jegyzői gyámhatósági ügyben 136 db, a végzések száma 821 db volt.

V. Mátészalka Város Gyámhivatala

A Gyámhivatal Mátészalka Város Polgármesteri Hivatalának egyik térségi igazgatást ellátó belső szervezeti egysége.

Segítséget nyújt a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelezettségek teljesítéséhez, gondoskodik a gyermekek veszélyeztetésének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, a gondnokság alatt álló személyek jogainak védelméről, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek beilleszkedéséről. Gyakorolja a városi gyámhivatal hatáskörébe utalt gyámhatósági hatásköröket.

Illetékességi területe Mátészalka városra, és 20 környéki településre terjed ki, így Fülöpösdaróc, Géberjén, Györtelek, Hodász, Jármí, Kántorjánosi, Kocsord, Nagydobos, Nyírcsaholy, Nyírkáta, Nyírmeggyes, Nyírparasznya, Ópályi, Ökörítőfülpös, Ór, Papos, Rápol, Szamoskér, Szamosszeg és Vaja községére, amely közel 60. 000.fős lakosságszám tekintetében jelent körzeti igazgatási feladatellátást. Szervezetét illetékességét és hatáskörét a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat - és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006.(XII: 23.) Korm. rendelet határozza meg.

A Gyámhivatal feladat és hatáskörébe tartoznak az alábbi kiemelt hatósági területek:

Szülői felügyeleti jog gyakorlásával kapcsolatban:

- gyermek családi és utónevének megállapítása,
- szülői ház elhagyása
- a gyermek végleges külföldre távozása,
- életpálya kijelölése,
- a szülő vagyonekezelése,
- gyámnevezés, gyámságból való kizárás,
- büntető eljárások kezdeményezése kiskorú veszélyeztetésével, tartás elmulasztásával kapcsolatban.

A gyermekek védelme érdekében: ideiglenes hatályú elhelyezés, családba fogadás, átmeneti nevelésbe vétel és gyámki rendelés, tartós nevelésbe vétel és gyámki rendelés, ezen eljárás keretében kapcsolattartás szabályozása, döntés más szerv által alkalmazott ideiglenes hatályú elhelyezés megszüntetéséről és megállapításáról, dönt az utógondozói ellátásról, gondozási díj fizetési kötelezettség megállapításáról és megszüntetéséről.

Pénzbeli támogatásokkal kapcsolatban: dönt az otthonteremtési támogatás megállapításáról, a gyermektartásdíj megelőlegezéséről.

Családi jogállás rendezése tekintetében: teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat felvétele, gyermek – családi és utónevének megállapítása, családi jogállás rendezésére irányuló per megindítása.

Az örökbefogadással kapcsolatban: dönt a gyermek örökbefogadhatóságáról, örökbefogadására szándékozó alkalmasságáról, örökbefogadás engedélyezéséről, örökbeadás felbontásáról.

Pert indíthat, kezdeményezhet: gyermekek elhelyezésére, kiadatására, szülői felügyelet megszüntetésére vagy visszaállítására, örökbefogadás felbontására, tartási követelés érvényesítésre, gondnokság alá helyezés és annak megszüntetésére, számadási kötelezettség teljesítésére.

A szülői felügyeleti joggal kapcsolatban: dönt a kapcsolattartásról, intézkedik a szabályozott kapcsolattartás végrehajtásáról, gyermek házasságkötésének engedélyezéséről, hozzájárul a gyermek családbafogadásához, szülői felügyeleti jogkörbe tartozó olyan kérdésekről melyben a szülők nem jutottak egyetértésre.

Gyámsággal és gondnoksággal kapcsolatban: gyermekek részére gyámot rendel, irányítja és felügyeli a gyám tevékenységét, eseti gondnokot, zárgondnokot, ügygondnokot, hivatásos gondnokot rendel ki.

A vagyonkezeléssel kapcsolatban: dönt a gyermekek és a gondnokoltak készpénzvagyonának felhasználásáról, elhelyezéséről, a gondnok vagyonkezeléssel kapcsolatos jognyilatkozatáról, elbírálja a rendszeres és eseti számadást, a végszámadást, eljár gyermekek gondnokoltak ingó és ingatlan vagyoni ügyeiben.

Családvédelmi koordinációs feladatok: A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat-és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006 (XII.23.) Korm. rendelet 1/A.§-ával bővült a gyámhivatal hatásköre.

A Kormány a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. Törvény alapján a családvédelmi koordinációért felelős szervként a városi gyámhivatalt jelölte ki. A hozzátartozók közötti erőszak esetén a Gyámhivatal meghallgatja a bántalmazottat és a bántalmazót vagy a bántalmazott kérése alapján, vagy a gyermekjóléti szolgálat, a közoktatási intézmények valamelyike, illetve a rendőrség kérésére. Gondoskodik továbbá a Gyámhivatal arról, hogy a bántalmazott megfelelő jogi, egészségügyi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget kapjon.

A bántalmazót pedig tájékoztatja az igénybe vehető terápiás kezelésekről, más segítségnyújtási, konfliktuskezelő lehetőségekről és a hozzátartozók közötti erőszak folytatásának következményeiről.

A gyámhivatal a meghallgatáson elhangzottakat jegyzőkönyvben rögzíti és az eljárásról, a feltárt tényekről haladéktalanul tájékoztatja a rendőrséget.

Nyilvántartást vezet: az általa megállapított és folyósított pénzbeli ellátásokról, az ideiglenes hatállyal elhelyezett, valamint az átmeneti és a tartós nevelésbe vett gyermekekről, a gyámság és gondnokság alatt állókról. A gyermekek minden olyan vagyonáról, amely nem tartozik a szülő kezelésébe, amelyet a gyámhivatal rendszeres felügyelete alá vont, vagy amelyet a gyámhivatalhoz beszolgáltattak, továbbá a vagyonnal rendelkező gyermekről a bekövetkező nagykorúsága szerint.

A fenti feladatokat a gyámhivatal előírt szakképesítéssel rendelkező érdemi ügyintézői látják el.

A gyámhivatal valamennyi ügyintézői felelősek a feladatkörükbe tartozó ügyek határidőben, ténybélileg és jogilag megfelelő ügyintézéséért.

A hivatásos gondnokok látják el azoknak a nagykorú személyeknek a törvényes képviselőt, akik szellemi fogyatékoságuk miatt a gyámhivatal határozata alapján erre rászorulnak.

A Gyámhivatalban 2010. évben:

- Főszámon iktatott iratok száma: **2.039 db**
- Alszámon iktatott iratok száma: **10.247 db**
- Iktatott irat mindösszesen: **12.286 db**

A Gyámhivatal által hozott határozatok száma **2749 db**, a végzések száma 619 db volt.

Az ideiglenes hatályú elhelyezést követő gyámhivatali döntések száma: 2010 évben 39 db. volt.

Átmeneti neveltek adatai:

- 2010. december 31.-én nyilvántartott átmeneti nevelt gyermekek száma: 288 fő
- 2010 évben átmeneti nevelésbe vett kiskorúak száma: 17 fő

Tartós nevelésben lévő kiskorúak adatai:

- 2010. december 31.-én nyilvántartott tartós neveltek száma: 17 fő
- 2010. évben tartós nevelésbe vett gyermekek száma: 1 fő

Utógondozás: az átmeneti vagy tartós nevelés megszűnése után-kivéve,ha a gyermeket-örökbe fogadták- a gyámhivatal legalább egy év időtartamra elrendeli a gyermek ,illetve- kérelem alapján -a fiatal felnőtt utógondozását.

Az utógondozás a gyámhivatali határozatban megállapított időpontig,de legalább a fiatal felnőtt 24. életévének,illetve felsőfokú iskola nappali tagozatán tanulmányokat folytató és ezen a jogcímen utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt esetén legfeljebb 25. életévének betöltéséig tart.

Az utógondozás célja, hogy elősegítse a gyermek, illetve a fiatal felnőtt családi környezetébe való visszailleszkedését, önálló életének megkezdését.

Az állami gondoskodás alól kikerült gyermekek illetve fiatal felnőttek **utógondozására** 17 esetben került sor, 7 esetben pedig ennek megszüntetésére.

Utógondozói ellátás: a gyámhivatal a fiatal felnőtt kérelmére, - illetve a gyermek nagykorúságának elérése előtt a gyám (hivatásos gyám) javaslatának figyelembevételével – elrendeli az utógondozói ellátást, ha a gyermek, illetve a fiatal felnőtt átmeneti vagy tartós nevelésbe vétele nagykorúvá válásával szűnt meg, és létfenntartását önállóan biztosítani nem tudja, vagy a nappali oktatás munkarendje szerint, vagy felsőfokú iskola nappali tagozatán tanulmányokat folytat, vagy szociális bentlakásos intézménybe felvételét várja.

Utógondozói ellátásra 12 kérelem került benyújtásra, már megállapított utógondozói ellátásból 12 ellátás került megszüntetésre.

Gyermektartásdíj megelőlegezésre 31 esetben, 32 gyermek után, 3.640.150,- összegben került sor.

Otthonteremtési támogatás megállapítására 17 esetben, 18.957.731,- Ft. összegben került sor.

A Gyámhivatal részéről engedélyezett **örökbeadások** száma: 8.

Örökbefogadhatónak nyilvánított kiskorúak száma a tárgyévben 9 fő volt

Az örökbefogadásra alkalmasnak nyilvánított szülők száma: 6 fő volt

A gyámhivatal illetékességi területén **gondnokság alatt állók száma** összesen 682 fő.

Azon gondnokoltak részére, akik vonatkozásában a gondnoki teendőket nem vállalják, vagy nincs arra alkalmas hozzátartozó a gyámhivatal hivatásos gondnokot rendel ki. A három hivatásos gondnok látják el 289 fő gondnokság alatt álló személy törvényes képviselőjét.

Gyámság alatt álló kiskorúak száma: 491 fő, melyből:

- Családba fogadó személy látja el a gyámságot: 59 esetben
- Harmadik személy látja el a gyámságot: 144 esetben
- Hivatásos gyám látja el a gyámságot: 87 esetben
- Nevelőszülő látja el a gyámságot: 193 esetben
- Gyermekotthon vezetője látja el a gyámságot: 8 esetben

A gyámhivatal személyi összetétele:

A gyámhivatal, mint belső szervezeti egység létszáma 9 fő, mely az alábbiak szerint épül fel:

1 fő vezető

4 fő ügyintéző

3 fő hivatásosos gondnok

1 fő adminisztrátor.

A Gyámhivatal folyamatos kapcsolatot tart a térségbe tartozó települések jegyzőivel, illetve az ott dolgozó gyámügyi előadókkal, továbbá a Gyermekjóléti Szolgálatokkal, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalával, az Ápoló- Gondozó Otthonokkal, Gyermekotthonokkal, Gyermekvédelmi Központokkal, valamint Mátészalka Város Polgármesteri Hivatalának irodáival.

VI. Felügyeleti szervek által végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai

2010. évben a Szatmári Kistérségi Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézmények Mátészalka keretén belül működő Gyermejjóléti szolgálat mátészalkai székhelyén tartott szakmai ellenőrzést felettes szerv. A Szabolcs-Szatmár- Bereg Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalának jogelődje a Szabolcs- Szatmár - Bereg Megyei Közigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatal 2010. november 10. napján végzett célvizsgálatáról készült jegyzőkönyvének összegzésében az alábbiakat állapította meg:

„ A települési önkormányzat a gyermejjóléti szolgáltatást az 1997. évi XXXI. tv. 40. §. (1) , a 96. §. (1) bekezdéseiben, valamint az R. (15/1998. (IV. 30.) NM.rendelet) 30-31. §.-aiban előírtak szerint, társulásban, más intézmény keretében biztosítja. Az R. 30.§. (3) bekezdésében rögzítettek érvényre jutnak, szakmai egység biztosítása megvalósul.

A gyermekek átmeneti gondozása és a 0-3 éves gyermekek napközbeni ellátása biztosítása biztosított.

A gyermejjóléti szolgáltatás működési engedéllyel rendelkezik, az ellátó intézmény szabályozottsága megfelelő, a működéshez szükséges iratokkal rendelkeznek.

A gyermejjóléti szolgálat személyi feltételi megfelelnek a vonatkozó jogszabályban előírtaknak, a Mátészalkán foglalkoztatott családgondozók közül egy fő esetében szakképesítés megszerzése indokolt.

A tárgyi feltételek minimálisan teljesülnek, a számítógépek bővítését javasoljuk.

Az észlelő- és jelzőrendszer működtetése érdekében, a szolgálat jogszabályi kötelezettségeiknek eleget tett, a jelzőrendszer működtetésében, a szabadidős programok szervezésében, a prevenciós munkában a szolgálat szakmai munkája megyei szinten kiemelkedő. Egyéb területen a szakmai munka színvonalában folyamatos emelkedés tapasztalható. „

A Bölcsőde működésével kapcsolatban az elmúlt évben ellenőrzés az Élelmiszer - lánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatóság Élelmiszerhigiéniai Kirendeltsége és az ÁNTSZ részéről volt. Az ellenőrzések hiányosságot nem tártak fel.

Bölcsődébe 2001. november 1. napjával került bevezetésre, illetve kiépítésre a HACCP rendszer. 2005. évtől a rendszer működését az ÁNTSZ ellenőrzi.

2010 évben a Szabolcs-Szatmár- Bereg Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalának jogelődje a Szabolcs- Szatmár - Bereg Megyei Közigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatala vizsgálta a jegyzői gyámhatósági ügyeket is, mely célvizsgálat tapasztalatait az alábbiak szerint foglalta össze: „A vizsgálat tapasztalatait összefoglalva megállapítható, hogy a jegyzői gyámhatóság a megnövekedett munkaterheket figyelembe véve a jogszabályoknak megfelelően, jó színvonalon végzi feladatait. Az iratok iktatásánál figyelembe kell lenni arra, hogy az egy családban nevelkedő gyermekek iratai egy főszámra legyenek iktatva, illetve a gyermekbántalmazás esetében a védelemben vételi eljárásokat minden esetben le kell folytatni. A jövőben gondoskodni kell, hogy a gyámhatóság továbbra is a jogszabályoknak megfelelően, a szakmai szempontok figyelembevételével lássa el feladatait, és intézkedni kell a feltárt hiányosságok és jogszabálysértések megszüntetése érdekében.”.

A Gyámhivatal vonatkozásában az elmúlt évben ügyészi, illetőleg a Szociális és Gyámhivatal által kezdeményezett törvényességi vizsgálatra nem került sor.

VII. A jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása

A Gyermekjóléti Szolgálat célja a gyermekek átmeneti gondozásának megnyugtató módon (nagyobb számú helyettes szülővel) történő biztosítása. A családgondozók tapasztalatai alapján nagy szükség lenne egy, bántalmazott anyák, gyermekek, családok részére fenntartott „menedékházra”, ahol a krízishelyzetbe került családok átmeneti elhelyezése megoldható lenne, a már korábban említett, más intézményeknél lévő teltett létszám miatt.

Cél továbbá a családokkal végzett, szükségleteken alapuló szociális munka hatékonyabbá tétele, intenzív családmegtartó szolgáltatások biztosítása, közösségi szolgáltatások fejlesztése. Fontos továbbá a gyermekek napközbeni felügyeletének biztosítása és szabadidejük megfelelő szervezése. Ennek eszköze lehet a családi napközi, családi gyermekfelügyelet és egyéb alternatív napközbeni ellátások biztosítása.

A Gyermekjóléti Szolgálat fontosnak tartja, hogy az oktatási intézmények a jogszabálynak megfelelően nagyobb odafigyeléssel élnének a jelzési kötelezettségükkel az igazolatlan hiányzásokkal kapcsolatban. Fontos feladat lenne az iskolai hiányzások okainak korai felismerése és kezelése, az iskolakerülés problémájának enyhítése.

Tapasztalatuk szerint az iskolákban dolgozó gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök túlterheltek, mert tanítanak, és amellet látják el feladataikat. A közoktatási intézményeink közül a Képes Géza Általános Iskola rendelkezik főállású gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel, de minden intézmények szüksége lenne erre a megoldásra az eredményesebb ifjúságvédelmi munka miatt. Ugyanígy szükség lenne iskolai szociális munkásra, illetve iskolai pszichológusra is minden intézményben. Fontos feladat az iskolai gyermekvédelem ismertté tétele megfelelő tájékoztatással, valamint az iskolai szociális munka fejlesztése.

Az eredményesebb munka miatt fontos lenne, ha a rendőrség minden esetben eleget tenne a jogszabálynak megfelelő jelzési kötelezettségének a családon belüli erőszakkal kapcsolatos intézkedések alkalmával, amennyiben gyermek is veszélyeztetett.

Célként kitűzhető a gyermekjóléti szolgálat keretén belül jelenleg is működő prevenció (pl.: dropprevenció, abortusz elleni prevenció) még hatékonyabbá tétele érdekében az előadások gyakoribbá tétele és kiterjesztése valamennyi csatlakozó településre. A gyermekjóléti szolgálat feladat ellátása színvonalának emelése érdekében célszerű lenne legalább egy főállású pszichológus alkalmazása.

A kiskorúak veszélyeztettségének megelőzése érdekében továbbra is nagyon fontos lenne, hogy az észlelő- és jelzőrendszer minden tagja eleget tegyen jelzési kötelezettségének.

VIII. Bűnmegelőzési program bemutatása, tapasztalatok a fiatalkorú és gyermekkorú bűnelkövetőkről

Mátészalka Város Közbiztonsági Konceptiója

Mátészalka Város Képviselő-testülete a 205/2006. (VIII. 25.) Kt. számú határozatával elfogadta Mátészalka város 2006-2010. évre vonatkozó közbiztonsági koncepcióját.

A koncepció célként határozza meg az életminőséget javító közbiztonság megteremtése érdekében a közrend megóvásában, a bűnmegelőzésben részt vevők közötti célirányos párbeszédet elősegítse, és megfelelő keretet biztosítson a közös feladatok eredményes ellátására. Prioritásként fogalmazza meg a drogfogyasztás és a kábítószer bűnözés megelőzését, a közlekedésbiztonság javítását, a közterületek rendjének megóvását, a migrációs bűncselekmények visszaszorítását.

A gyermek- és fiatalkorú személyek védelme érdekében a Mátészalkai Városi Rendőrkapitányságon hatékony munka folyik. 2005. évtől a Rendőrkapitányság munkatársai a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozóival együtt hétféle ellenőrzéseket tartanak a helyi szórakozóhelyeken, illetve azok környékén. 2008. január 1. napjától az éjszakai ellenőrzéseket kiterjesztették a tanítási órák időtartamára is, megelőzve ezzel az iskolakerülést. A járőrök a helyi vasútállomást minden nap ellenőrzik a bűncselekmények megelőzése, és az esetlegesen eltűntként nyilvántartott gyermek- és fiatalkorúak felkutatása érdekében.

A Városi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályának munkatársai az általános és középiskolákban a közlekedésbiztonsággal kapcsolatos előadásokat tartanak, és versenyeket rendeznek, kiemelten a gyalogosokra és kerékpárosokra vonatkozó közlekedési szabályok megismerésére.

A településen a rendőrség bűnmegelőzési munkáját kiegészíti és támogatja a Rend-Team Mátészalka Polgárőr Egyesület és a Városi Közlekedési Polgárőrség, akik a közrend, közbiztonság védelmében, a közterületek, közintézmények védelmének biztosításában nyújtanak segítséget. A bűnmegelőzésben segíti továbbá a rendőrség munkáját két közterület felügyelő is. Az önkormányzat a polgárőrök munkáját dologi eszközökkel támogatja.

A Családsegítő Szolgálat minden középiskolában életvezetési ismeretekről, készségekről, drogfogyasztás megelőzéséről prevenciós foglalkozásokat tart kiscsoportos foglalkozások keretében. Ebben a munkájában a Szenvedélybetegek Közösségi Ellátása is támogatja.

2010. évben a rendőrség által a jegyző felé tett jelzések szerint gyermekkorú bűncselekményt nem követett el. 22 fiatalkorú gyermek esetében érkezett értesítés bűncselekmény elkövetéséről. Szabálysértést a jelzések alapján 1 gyermekkorú és 3 fiatalkorú személy követett el Mátészalkán. Ezen gyermek és fiatalkorúak közül 24 gyermek alapellátásba vételére, 2 gyermek esetében védelembe vétel elrendelésére került sor. Egy esetben a gyámhivatal felé élt jelzéssel a jegyzői gyámhatóság. A bűncselekmény elkövetésének okai között szerepelnek a rossz anyagi körülmények, a magatartási problémák, nem megfelelő baráti társaság, illetve a konfliktushelyzetek nem megfelelő kezelése.

IX. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés bemutatása

A gyermekjóléti feladatok ellátásába civil szervezetek közvetlenül nem kapcsolódnak be, inkább adományokat biztosítanak a rászorulóknak számára. A település valamennyi oktatási intézményében működik az intézmény munkáját segítő alapítvány.


Civil szervezetek, melyek a Gyermekjóléti Szolgálat munkáját segítik, támogatják:


- **Nagycsaládosok Egyesülete:** segítség a nyári napközis tábor szervezésében, a Mindenki Karácsonyának támogatása
- **Johannita Segítő Szolgálat:** segítség a karácsonyi műsorhoz, édesség, ruha-adomány, konzervek, stb. a rászoruló ügyfelek részére
- **Boldog Családokért Egyesület:** az Egyesített Szociális Intézmények kezdeményezése szakemberek csatlakozásával
- **„Szemünk fénye a gyermek”:** a bölcsőde alapítványa
- **Máltai Szeretetszolgálat:** ruhasegély a rászoruló ügyfeleknek
- **Vöröskereszt:** tárgyi segítség a rászorulóknak
- **Holdszugár Nyugdíjas Klub**
- **Napsugár Nyugdíjas Klub**
- **Royal Nyugdíjas Klub**
- **Óda a fényhez:** vakok és gyengénlátók klubja
- **Katolikus Karitás**
- **Szent Erzsébet Kamiliánus Család**

- **AE Klub**
- **Mozgáskorlátozottak Egyesülete**
- **Hallássérült Szülők Gyermekéért Klub**
- **Diabétesz és Érrendszeri Betegek Klubja**

Fentiek alapján kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést tárgyalja meg és a csatolt határozat-tervezetet elfogadni szíveskedjenek.

Mátészalka, 2011. május 09.


Dr. Takács Csaba
jegyző



Gyermekétkeztetésre vonatkozó adatok

1) A bölcsődében étkeztetésben részesülő gyermekek száma: átlagosan 70 fő, kedvezményes étkeztetésben részesülő gyermekek szám: 50 fő. A kedvezményes étkeztetésben részesülők közül :

a.) 100 %-os kedvezményben részesül: 26 gyermek

(rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény miatt)

b.) 50 %-os kedvezményben részesül: 24 gyermek

- 3 vagy több gyermekes családban él: 17 gyermek

- tartósan beteg, illetve fogyatékkal élő: 7 gyermek

2.) A Négy Évszak Óvodában étkeztetésben részesülő gyermekek száma: átlag 478 fő, kedvezményes étkeztetésben részesülő gyermekek száma: 239 fő. A kedvezményes étkeztetésben részesülők közül:

a.) 100%-os kedvezményben részesül: 161 gyermek

(rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény miatt)

b.) 50%-os kedvezményben részesül: 78 gyermek, ebből

- 3 vagy több gyermekes családban él: 59 gyermek,

- tartós betegség miatt: 19 gyermek.

3.) Az általános iskolai étkeztetésben részesülő gyermekek száma: átlag 1209 gyermek, kedvezményes étkeztetésben részesülő gyermekek száma: 683 gyermek. A kedvezményes étkeztetésben részesülők közül:

a.) 100 %-os kedvezményben részesül: 444 gyermek

(rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény miatt)

b.) 50 %-os kedvezményben részesül: 239 gyermek, ebből

- 3 vagy több gyermekes családban él: 131 gyermek,

- tartós betegség miatt: 90 gyermek,

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény miatt 18 gyermek.

(7-8 osztály)

HATÁROZAT-TERVEZET

MÁTÉSZALKA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK

...../2011. (.....) Kt.

HATÁROZATA

Mátészalka Város Önkormányzat által ellátott gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok értékeléséről

A képviselő-testület

- 1.) Mátészalka Város Önkormányzat által ellátott gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásának értékeléséről szóló előterjesztést **elfogadja**.
- 2.) **Felkéri a jegyzőt**, hogy az értékelést küldje meg a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatal részére.

Határidő: azonnal

Felelős: dr. Takács Csaba jegyző

Mátészalka, 2011. május

Szabó István
polgármester

Dr. Takács Csaba
jegyző

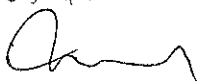
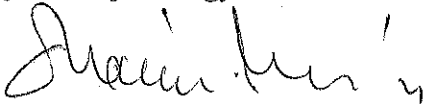
VÉLEMÉNYLAP AZ ELŐTERJESZTÉSHEZ

ELŐTERJESZTÉS CÍME, TÉMAJA, IKTATÓSZÁMA: 5830/2011.

Előterjesztés a Képviselő-testülethez Mátészalka Város Önkormányzat által ellátott gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok értékeléséről

Előterjesztés készítéséért felelős(ök): Bojerneré Dr. Varga Ágnes, Dávidné Szabó Aranka, Pápai Tamás

Előterjesztést véleményezi még:

<p>NÉV: DR. NYÁDI ÉVA ÖNKORMÁNYZATI ÉS SOCIÁLIS POLITIKAI KÖZTITKŐ</p>	<p>VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS: Az előterjesztésben elkészítéssel az előterjesztés elége- lt a képviselő-testület 2011. évi munká- tervében foglalt kötelezettségeit. Bojerneré Dr. Varga Ágnes</p>
<p>NÉV:</p>	<p>VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:</p>
<p>NÉV:</p>	<p>VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:</p>
<p>NÉV:</p>	<p>VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:</p>
<p>NÉV:</p>	<p>VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:</p>
<p>NÉV:</p>	<p>VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:</p>
<p>Előterjesztést ellenőrizte: 2011. 05. 11. </p>	<p>Előterjesztést jóváhagyta: 2011. 05. 12. </p>